

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK TRIBUNÁLU (čtvrtého rozšířeného senátu)

3. února 2021^{*i}

„Institucionální právo – Parlament – Psychické obtěžování – Rozhodnutí předsedy Parlamentu, v nichž byl učiněn závěr, že došlo k obtěžování dvou akreditovaných parlamentních asistentů a v nichž byla poslanci uložena sankce spočívající ve ztrátě nároku na příspěvek na pobyt na dobu dvanácti dnů – Články 11 a 166 jednacího řádu Parlamentu – Vnitřní odvolání – Rozhodnutí předsednictva Parlamentu potvrzující sankci – Článek 167 jednacího řádu Parlamentu – Žaloba na neplatnost – Lhůta k podání žaloby – Přípustnost – Právo na obhajobu – Mimosmluvní odpovědnost“

Ve věci T-17/19,

Giulia Moi, s bydlištěm v [osobní údaje] (Itálie), zastoupená M. Pisanoem a P. Setzuem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Evropskému parlamentu, zastoupenému T. Lazianem, S. Seyr a M. Windisch, jako zmocněnci,

žalovanému,

jejímž předmětem je jednak návrh založený na článku 263 SFEU, znějící na zrušení různých aktů přijatých v rámci řízení o určení a potrestání obtěžování zahájeného proti žalobkyni, a podpůrně návrh znějící na určení, že sankce, která jí byla uložena, je přehnaná nebo nepřiměřená, a na její nahrazení sankcí stanovenou v čl. 166 písm. a) jednacího řádu Parlamentu, a jednak návrh založený na článku 268 SFEU, jímž se žalobkyně domáhá toho, aby bylo Parlamentu uloženo, aby jí poskytl náhradu škody a aby bylo předsedovi uloženo, aby informaci zveřejnil na plenárním zasedání Parlamentu,

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát),

ve složení S. Gervasoni, předseda, L. Madise, P. Nihoul (zpravodaj), R. Frendo a J. Martín y Pérez de Nanclares, soudci,

vedoucí soudní kanceláře: J. Palacio González, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 10. července 2020,

vydává tento

^{*} Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

I. Skutečnosti předcházející sporu

- 1 Žalobkyně, paní Giulia Moi, byla poslankyní Evropského parlamentu v letech 2014 až 2019.
- 2 Dne 22. listopadu 2017 podali dva její akreditovaní parlamentní asistenti (dále jen „dva APA“) žádost o pomoc na základě článku 24 služebního řádu úředníků Evropské unie (dále jen „služební řád“), přičemž se dovolávali obtížné pracovní situace.
- 3 Dne 27. a 28. listopadu 2017 podali dva APA z důvodu obtěžování stížnost u výboru zabývajícím se obtěžováním a jeho prevencí na pracovišti, který vyřizuje stížnosti mezi akreditovanými parlamentními asistenty a poslanci Parlamentu (dále jen „poradní výbor“), zřízeného čl. 1 odst. 1 vnitřních pravidel týkajících se obtěžování a jeho prevence na pracovišti, která upravují vyřizování stížností mezi akreditovanými parlamentními asistenty a poslanci Parlamentu ze dne 14. dubna 2014, ve znění změn ze dne 6. července 2015 (dále jen „pravidla ze dne 14. dubna 2014, ve znění změn ze dne 6. července 2015“).
- 4 Dopisem ze dne 23. února 2018 poradní výbor informoval žalobkyni o obsahu stížností dvou APA a vyzval ji, aby se k jejich tvrzením vyjádřila.
- 5 Dne 27. února 2018 poradní výbor dva APA vyslechl.
- 6 Dne 9. března 2018 žalobkyně předložila ke stížnostem dvou APA vyjádření.
- 7 Dne 20. března 2018 poradní výbor vyslechl žalobkyni.
- 8 Dne 28. března 2018 žalobkyně zaslala poradnímu výboru dodatečné dokumenty.
- 9 Dopisem ze dne 22. května 2018 zaslala předsedkyně poradního výboru předsedovi Parlamentu stanovisko, v němž poradní výbor dospěl k závěru, že došlo k obtěžování ve smyslu čl. 12a odst. 3 služebního řádu.
- 10 Dopisem ze dne 3. července 2018, doručeným následujícího dne, předseda Parlamentu informoval žalobkyni o závěrech stanoviska poradního výboru k existenci obtěžování a vyzval ji, aby se k těmto závěrům vyjádřila do 20. července 2018.
- 11 Dopisem ze dne 18. července 2018, došlým Parlamentu dne 20. července 2018, žalobkyně na výzvu předsedy odpověděla, přičemž existenci obtěžování zpochybnila.
- 12 V dopise ze dne 2. října 2018 předseda Parlamentu poté, co prozkoumal stanovisko poradního výboru a vyjádření žalobkyně, žalobkyni informoval o tom, že „[sdílí] stanovisko poradního výboru, v němž [bylo] uvedeno, že situace uváděná oběma stěžovateli [je] psychickým obtěžováním ve smyslu služebního řádu“. V průběhu řízení před Tribunálem označil Parlament tento dopis jako „rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování“. Tento název bude v další části tohoto rozsudku použit k označení dotčeného dokumentu.

- 13 Téhož dne zaslal předseda Parlamentu žalobkyni další dokument, nazvaný „Rozhodnutí předsedy ze dne 2. října 2018“, ve kterém jednak uvedl, že chování žalobkyně „poruš[ilo] zásady a hodnoty, na něž [jednací] řád [Parlamentu] odkazuje, zvláště článek 2 [SEU] a články 1 (respektování lidské důstojnosti) a 31 (právo na pracovní podmínky respektující zdraví, bezpečnost a důstojnost pracovníků) Listiny základních práv Evropské unie“, a jednak uvedl, že „rozhodl uložit [žalobkyni] jakožto sankci za její chování vůči [dvěma APA], kvalifikované jako psychické obtěžování, ztrátu jejího nároku na příspěvek na pobyt na dobu dvanácti dnů“. V průběhu řízení označil Parlament tento dopis jako „rozhodnutí předsedy o sankci“. Tento název bude v další části tohoto rozsudku použit k označení uvedeného dokumentu.
- 14 Oba dokumenty uvedené v bodech 12 a 13 výše byly žalobkyni oznámeny společně.
- 15 Dne 16. října 2018 podala žalobkyně, jak jí umožňuje článek 167 jednacího řádu Parlamentu, v platném znění (dále jen „jednací řád“), k předsednictvu Parlamentu vnitřní odvolání proti rozhodnutí předsedy o sankci. V tomto odvolání zpochybnila skutečnost, že její chování vůči dvěma APA mohlo být kvalifikováno jako obtěžování, a podpůrně požádala o to, aby jí byla uložena mírnější sankce.
- 16 Rozhodnutím ze dne 12. listopadu 2018, vyhlášeným dne 14. listopadu 2018 na plenárním zasedání a oznámeným téhož dne, předsednictvo Parlamentu potvrdilo rozhodnutí předsedy o sankci (dále jen „rozhodnutí předsednictva Parlamentu“).

II. Řízení a návrhová žádání účastníků řízení

- 17 Návrhem ze dne 11. ledna 2019 podala žalobkyně projednávanou žalobu.
- 18 Na návrh soudce zpravodaje Tribunál rozhodl o zahájení ústní části řízení a v rámci organizačních procesních opatření podle článku 89 svého jednacího řádu vyzval Parlament, aby předložil určité dokumenty a účastníkům řízení položil písemné otázky, přičemž je vyzval, aby na ně odpověděli písemně. Účastníci řízení na tyto žádosti odpověděli ve lhůtě, která pro ně byla stanovena.
- 19 Na návrh čtvrtého senátu rozhodl Tribunál podle článku 28 svého jednacího řádu předat věc rozšířenému senátu.
- 20 Řeči účastníků řízení a jejich odpovědi na otázky položené Tribunálem byly vyslechnuty na jednání, které se konalo dne 10. července 2020.
- 21 V žalobě žalobkyně navrhuje, aby Tribunál:
- zrušil rozhodnutí předsednictva Parlamentu, rozhodnutí předsedy o sankci, jakož i „všechny akty, které předcházejí, souvisejí a následují [po] dotčené sankci“;
 - podpůrně „určil, že uložená disciplinární sankce je přehnaná [nebo] nepřiměřená, a v důsledku toho ji nahradil sankcí stanovenou v čl. 166 [odst. 3 písm.] a) jednacího řádu“;
 - v každém případě uložil Parlamentu, aby jí poskytl náhradu škody, kterou určí na základě ekvity, spočívající v zaplacení částky stanovené na 50 000 eur nebo jakékoli jiné částky vyšší či nižší, kterou bude považovat za spravedlivou, a uložil předsedovi Parlamentu, aby informaci zveřejnil na plenárním zasedání;

- uložil Parlamentu náhradu nákladů řízení.
- 22 Žalobkyně kromě toho předkládá různé návrhy na organizační procesní opatření a provádění důkazů, jakož i návrhy na předložení důkazů a důkazních návrhů.
- 23 Parlament navrhuje, aby Tribunál:
- odmítl návrh na zrušení rozhodnutí předsedy o sankci jako nepřípustný;
 - odmítl návrh na zrušení všech přípravných a souvisejících aktů a aktů následujících po dotčené sankci jako nepřípustný;
 - odmítl návrhy podané Tribunálu, aby Parlamentu uložil soudní příkazy a aby Parlament nahradil jako nepřípustné;
 - odmítl návrhy na předložení důkazů a důkazních návrhů, jakož i návrhy na organizační procesní opatření a provádění důkazů, jako nepřípustné;
 - odmítl návrhy na náhradu škody jako nepřípustné;
 - odmítl žalobu jako zčásti nepřípustnou, a v každém případě ji ve zbývající části zamítl jako neopodstatněnou;
 - uložil žalobkyni náhradu veškerých nákladů řízení.

III. Právní otázky

A. K použitelnému právu

- 24 Úvodem je třeba připomenout, že ustanoveními použitelnými v projednávané věci jsou články 11, 166 a 167 jednacího řádu, jakož i pravidla ze dne 14. dubna 2014, ve znění změn ze dne 6. července 2015.
- 25 Jak Parlament uznal v odpovědích na otázky, které mu položil Tribunál, předseda Parlamentu v rozhodnutí o sankci nesprávně odkázal na rozhodnutí předsednictva Parlamentu ze dne 2. července 2018 o fungování poradního výboru pověřeného přezkumem stížností z důvodu obtěžování, které se týkají poslanců Parlamentu a postupů v dané oblasti.
- 26 Podle svého čl. 15 odst. 1 se totiž posledně uvedené rozhodnutí vztahuje pouze na žádosti o pomoc podané po 1. září 2018. Jak přitom v projednávané věci vyplývá z bodu 2 výše, žádosti o pomoc byly dvěma APA podány dne 22. listopadu 2017.

B. K návrhu na zrušení

1. K přípustnosti návrhu na zrušení s ohledem na článek 76 jednacího řádu Tribunálu

- 27 Parlament, aniž výslovně vznesl námitku nepřípustnosti, uvádí, že na rozdíl od toho, co vyžaduje článek 76 jednacího řádu Tribunálu, žalobkyně návrh na zrušení nestrukturovala podle jasné identifikovaných důvodů.
- 28 V tomto ohledu je třeba připomenout, že na základě čl. 21 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, který se na řízení před Tribunálem použije v souladu s čl. 53 prvním pododstavcem téhož statutu a čl. 76 písm. d) jednacího řádu Tribunálu musí žaloba obsahovat zejména předmět sporu a stručný popis uvedených žalobních důvodů. Tyto údaje musí být dostatečně jasné a přesné pro to, aby umožnily žalovanému připravit si obranu a Tribunálu rozhodnout o žalobě případně i bez dalších podpůrných informací. Za účelem zajištění právní jistoty a řádného výkonu spravedlnosti je k tomu, aby byla žaloba přípustná, nezbytné, aby hlavní skutkové a právní okolnosti, na kterých je založena, vyplývaly přinejmenším stručně, ale uceleně a srozumitelně z textu samotné žaloby (viz rozsudek ze dne 12. prosince 2018, SH v. Komise, T-283/17, EU:T:2018:917, bod 86 a citovaná judikatura).
- 29 Je pravda, že v projednávané věci žaloba není založena na postupném uplatnění důvodů předložených pod různými názvy.
- 30 Jak však žalobkyně uvádí v replice, tento postup nebrání Tribunálu v tom, aby na podporu návrhu na zrušení identifikoval tři žalobní důvody, které Parlament ostatně zpochybnil. Tyto žalobní důvody vycházejí zaprvé z porušení čl. 41 odst. 2 Listiny základních práv, zásady dodržování práva na obhajobu, povinnosti nestrannosti, jakož i „práva na účast a na kontradiktornost“, zadruhé z nedostatku odůvodnění a zatřetí ze zneužití pravomoci.
- 31 Je tudíž třeba mít za to, že žaloba splňuje požadavky stanovené v čl. 76 písm. d) jednacího řádu Tribunálu.

2. K předmětu návrhu na zrušení

- 32 Jak vyplývá z popisu předmětu žaloby a jejích návrhových žádání, žalobkyně se domáhá zrušení rozhodnutí předsednictva Parlamentu.
- 33 Na první straně žaloby se žalobkyně v rámci vymezení předmětu žaloby domáhá mimo jiné zrušení rozhodnutí předsedy o sankci.
- 34 Navíc je třeba uvést, že i když rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování není výslovně zmíněno v popisu předmětu žaloby, ani v jejích návrhových žádáních mezi akty, jejichž zrušení je navrhováno, z popisu žalobních důvodů vyplývá, že žalobkyně měla jasné v úmyslu toto rozhodnutí zpochybnit.
- 35 Parlament tuto skutečnost ostatně nezpochybňuje.

- 36 Vzhledem k tomu, že Parlament tento návrh mohl identifikovat a mohl na něj podrobně odpovědět, je třeba mít za to, že se návrh na zrušení týká rovněž rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování, i když toto rozhodnutí není formálně uvedeno v popisu předmětu žaloby uvedeném v návrhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 1967, *Simet a Feram v. Vysoký úřad*, 25/65 a 26/65, EU:C:1967:4, s. 53).
- 37 Skutečnost, že se návrh na zrušení týká rovněž rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování, potvrzuje návrh podaný žalobkyní v popisu předmětu žaloby, jakož i v bodě 17 žaloby, který se týká zrušení všech aktů, které předcházejí, souvisejí nebo následují po dotčené sankci.
- 38 Ze spisu nevyplývá, že by žalobkyně v posledně uvedeném návrhu měla na mysli jiná rozhodnutí, než je rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování.
- 39 Z toho důvodu je třeba mít za to, že návrh na zrušení se týká rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování, rozhodnutí předsedy o sankci a rozhodnutí předsednictva Parlamentu (dále jen „napadená rozhodnutí“).

3. K přípustnosti návrhu na zrušení v rozsahu, v němž se týká rozhodnutí předsedy o sankci

- 40 Parlament má za to, že v rozsahu, v němž směřuje proti rozhodnutí předsedy o sankci, musí být návrh na zrušení odmítnut jako nepřipustný ze dvou důvodů, z nichž jeden je uplatněn primárně a druhý podřídně.
- 41 Parlament primárně tvrdí, že rozhodnutí předsedy o sankci bylo nahrazeno rozhodnutím předsednictva Parlamentu, které představuje přijetí konečného stanoviska orgánu, a tedy rozhodnutí, proti kterému měla žaloba směřovat.
- 42 V tomto ohledu je nutno uvést, že rozhodnutí předsednictva Parlamentu bylo přijato v návaznosti na vnitřní odvolání podané žalobkyní na základě článku 167 jednacího řádu proti rozhodnutí předsedy o sankci.
- 43 Podle judikatury přitom platí, že povinná nebo fakultativní povaha opravného prostředku ve správním řízení proti určitému rozhodnutí nemá vliv na právo dotyčné osoby podat kdykoli žalobu k soudu proti uvedenému rozhodnutí (rozsudek ze dne 21. února 2018, *LL v. Parlament*, C-326/16 P, EU:C:2018:83, bod 34).
- 44 Proto nelze mít za to, zejména s ohledem na právo na účinnou soudní ochranu, zakotvené v článku 47 Listiny základních práv, že zahájení řízení o stížnosti ve smyslu článku 167 jednacího řádu zasahuje do práva podat žalobu k soudu proti spornému rozhodnutí (obdobně viz rozsudek ze dne 21. února 2018, *LL v. Parlament*, C-326/16 P, EU:C:2018:83, bod 35).
- 45 Kromě toho je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že správní stížnost a její výslovné nebo implicitní zamítnutí tvoří nedílnou součást komplexního řízení. Za těchto podmínek má žaloba podaná k soudu, i když formálně směřuje proti zamítnutí stížnosti, za následek předložení aktu nepříznivě zasahujícího do právního postavení, proti němuž byla stížnost podána, k projednání unijním soudem (rozsudky ze dne 21. února 2018, *LL v. Parlament*, C-326/16 P, EU:C:2018:83, bod 36, a ze dne 19. září 2018, *Selimovic v. Parlament*, T-61/17, nezveřejněný, EU:T:2018:565, bod 45).

- 46 Kromě toho podle rovněž ustálené judikatury platí, že žaloba je přípustná bez ohledu na to, zda směřuje jen proti rozhodnutí napadenému stížností, proti rozhodnutí o zamítnutí této stížnosti, nebo proti oběma těmito rozhodnutím současně, za podmínky, že uvedená stížnost i žaloba byly podány ve lhůtách stanovených v uvedených člancích (viz rozsudek ze dne 21. února 2018, LL v. Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, bod 37 a citovaná judikatura).
- 47 Z výše uvedeného vyplývá, že přijetí rozhodnutí předsednictva Parlamentu nebrání žalobkyni v tom, aby podala žalobu proti rozhodnutí předsedy o sankci, třebaže proti posledně uvedenému rozhodnutí bylo podáno odvolání na základě článku 167 jednacího řádu.
- 48 Parlament podpůrně tvrdí, že žaloba je v rozsahu, v němž směřuje proti rozhodnutí předsedy o sankci, nepřipustná z důvodu, že byla podána po uplynutí lhůty dvou měsíců stanovené v čl. 263 šestém pododstavci SFEU.
- 49 V tomto ohledu je nutno připomenout, že účelem opravného prostředku ve správním řízení, ať již je či není fakultativní, je umožnit a podpořit smírné urovnání sporu, který vyvstal mezi dotyčnou osobou a administrativou, aby se tyto strany vyhnuly soudnímu řízení (rozsudky ze dne 21. února 2018, LL v. Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, bod 25, a ze dne 19. září 2018, Selimovic v. Parlament, T-61/17, nezveřejněný, EU:T:2018:565, bod 43).
- 50 V projednávaném případě představuje postup uvedený v článku 167 jednacího řádu fakultativní postup před zahájením soudního řízení. Posledně uvedený postup by přitom byl zbaven užitečného účinku, kdyby dotčený poslanec musel po využití této možnosti za účelem smírného urovnání sporu podat žalobu k soudu před skončením tohoto správního řízení, aby dodržel lhůtu pro podání žaloby proti rozhodnutí, které je předmětem uvedeného řízení (rozsudek ze dne 19. září 2018, Selimovic v. Parlament, T-61/17, nezveřejněný, EU:T:2018:565, bod 43).
- 51 Kromě toho je třeba uvést, že článek 167 jednacího řádu stanoví, že pokud předsednictvo Parlamentu nepřijme rozhodnutí o vnitřním odvolání ve lhůtě čtyř týdnů stanovené za tímto účelem, považuje se sankce za neplatnou, takže žádná žaloba k soudu není v takovém případě nezbytná (rozsudek ze dne 19. září 2018, Selimovic v. Parlament, T-61/17, nezveřejněný, EU:T:2018:565, bod 44).
- 52 Je tedy třeba mít za to, že v rámci projednávané žaloby žalobkyně mohla podat návrh na zrušení rozhodnutí předsedy o sankci nejpozději dne, kdy uplynula lhůta pro podání žaloby vypočtená od oznámení rozhodnutí předsednictva Parlamentu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 19. září 2018, Selimovic v. Parlament, T-61/17, nezveřejněný, EU:T:2018:565, bod 48; v tomto smyslu a obdobně viz rovněž rozsudek ze dne 21. února 2018, LL v. Parlament, C-326/16 P, EU:C:2018:83, bod 41).
- 53 V projednávané věci bylo rozhodnutí předsednictva Parlamentu přijato dne 12. listopadu 2018 a žalobkyni oznámeno dne 14. listopadu 2018. Žaloba na neplatnost přitom byla podána dne 11. ledna 2019.
- 54 Z toho vyplývá, že nelze mít za to, že žaloba byla v rozsahu, v němž se týká rozhodnutí předsedy o sankci, podána opožděně.

4. K přípustnosti návrhu na zrušení v rozsahu, v němž se týká rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování

- 55 Parlament má kromě toho za to, že v rozsahu, v němž se týká rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování, byl návrh na zrušení podán po uplynutí lhůt stanovených v čl. 263 šestém pododstavci SFEU.
- 56 V tomto ohledu je třeba uvést, že jak uvádí Parlament, rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování bylo přijato dne 2. října 2018, kdežto projednávání žaloba byla podána dne 11. ledna 2019, tedy více než dva měsíce po oznámení tohoto rozhodnutí.
- 57 Parlament na jednání uvedl, že řízení týkající se obtěžování, které je vytýkáno členům Parlamentu, bylo organizováno tak, aby byla zohledněna jejich zvláštní situace a aby bylo zohledněno přání vyjádřené předsednictvem Parlamentu, aby bylo zapojeno pouze do projednávání stížnosti týkající se sankce a nebylo zapojeno do části řízení týkající se konstatování obtěžování.
- 58 Z těchto důvodů byl zaveden postup ve dvou částech, přičemž každá z těchto částí podléhá odlišnému režimu, pokud jde o opravné prostředky, neboť na rozdíl od rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování organizace zavedená Parlamentem umožňuje obviněné osobě, aby proti rozhodnutí předsedy o sankci podala vnitřní odvolání k předsednictvu Parlamentu.
- 59 Podle Parlamentu je tato organizace založena jednak na člancích 166 a 167 jednacího řádu a jednak na článku 12 pravidel ze dne 14. dubna 2014, ve znění změn ze dne 6. července 2015.
- 60 V tomto ohledu je třeba uvést, že článek 166 jednacího řádu, nadepsaný „Sankce“, v odst. 1 prvním pododstavci stanoví:
- „V případě závažného narušení pořádku nebo chodu Parlamentu, při němž došlo k porušení zásad vymezených v článku 11, předseda přijme odůvodněné rozhodnutí o uložení přiměřené sankce.“
- 61 Článek 167 jednacího řádu, nadepsaný „Vnitřní odvolání“, stanoví:
- „Dotyčný poslanec může podat vnitřní odvolání k předsednictvu ve lhůtě dvou týdnů ode dne, kdy mu předseda oznámil uložení sankce na základě čl. 166 odst. 1 až 4. Odvoláním se platnost sankce pozastavuje. Předsednictvo může nejpozději do čtyř týdnů po podání odvolání, popřípadě na své nejbližší schůzi, pokud se v uvedeném období žádná schůze nekoná, uloženou sankci zrušit, potvrdit nebo změnit, aniž jsou dotčeny právní možnosti vnějšího odvolání, které má dotčený k dispozici. Jestliže předsednictvo ve stanovené lhůtě nerozhodne, považuje se sankce za neplatnou.“
- 62 Článek 12 pravidel ze dne 14. dubna 2014, ve znění změn ze dne 6. července 2015, stanoví následující:
- „1. S přihlédnutím ke stanovisku [poradního výboru] přijme předseda odůvodněné rozhodnutí o tom, zda je obtěžování prokázáno, či nikoli. Písemně oznámí výboru opatření, která zamýšlí přijmout. Informuje o tom dotčené strany. Předseda před přijetím jakéhokoli rozhodnutí, v němž je učiněn závěr, že k obtěžování došlo, vyslechne dotyčného poslance.

[...]

3. Předseda Parlamentu případně uloží sankci dotyčnému poslanci v souladu s články 11 a 166 [jednacího řádu]. Vyslechnutí poslance podle odstavce 1 se považuje za vyslechnuté ve smyslu čl. 166 odst. 1 [jednacího] řádu.“

- 63 Na rozdíl od toho, co uvádí Parlament, z těchto ustanovení nevyplývá, že týkají-li se členů tohoto orgánu, řízení týkající se obtěžování musí nutně vést k samostatným rozhodnutím, pokud jde o situaci obtěžování a sankci, a tato rozhodnutí musí podléhat diferencovaným režimům opravných prostředků.
- 64 Článek 166 jednacího řádu a článek 12 pravidel ze dne 14. dubna 2014, ve znění změn ze dne 6. července 2015, totiž stanoví pouze to, že je v případě zavrženíhodného chování přijato odůvodněné rozhodnutí a že lze uložit sankci, aniž je vyloučeno, že o těchto skutečnostech, které jsou *a priori* neoddělitelné, bude pojednáno v tomtéž rozhodnutí.
- 65 V tomtéž smyslu se článek 167 jednacího řádu omezuje na upřesnění začátku běhu lhůty pro podání stížnosti, když uvádí, že tato lhůta běží od uložení sankce, aniž vylučuje, že v rozhodnutí obsahujícím sankci může být rovněž uvedena situace obtěžování.
- 66 Kromě toho za předpokladu, že by se rozlišení, které Parlament provedl mezi rozhodnutím o sankci a rozhodnutím, kterým se konstatuje obtěžování, mohlo opírat o ustanovení uvedená v bodech 60 až 62 výše, vede k asymetrickému zacházení s těmito rozhodnutími, pokud jde o možnosti podat opravné prostředky, třebaže jsou neoddělitelně spojena.
- 67 V tomto ohledu je třeba připomenout, jak zdůraznilo předsednictvo Parlamentu v bodě 4 svého rozhodnutí, že opravné prostředky musí být „účinné“.
- 68 Tento požadavek je zakotven v článku 47 Listiny základních práv, podle něhož každý, jehož práva a svobody zaručené právem Unie byly porušeny, má právo na účinné prostředky nápravy.
- 69 Jak uvádí Parlament, v případě, že člen Parlamentu nepodal vnitřní odvolání proti rozhodnutí předsedy o sankci, má unijní soud, u něhož je přímo podána žaloba proti tomuto rozhodnutí, možnost analyzovat v rámci téhož soudního řízení vztahy mezi sankcí, skutkovými okolnostmi a řízením.
- 70 S ohledem na povinnost zajistit účinnost opravného prostředku žádná skutečnost neodůvodňuje, aby se soudní přezkum rozhodnutí předsedy o sankci lišil podle toho, zda člen Parlamentu podal před předložením věci soudu proti tomuto rozhodnutí vnitřní odvolání.
- 71 Účinnost opravného prostředku totiž vyžaduje, jak je tomu v případě, kdy není podáno žádné vnitřní odvolání proti rozhodnutí předsedy o sankci, aby se přezkum unijního soudu mohl týkat jak rozhodnutí týkajícího se chování, tak rozhodnutí týkajícího se sankce, jelikož sankce je legální pouze tehdy, pokud je zaprvé chování prokázáno a konstatováno, které se jej týká, je založeno na dostatečných důkazech, zadruhé je předmětem vhodné právní kvalifikace a zatřetí je sankce přiměřená závažnosti uvedeného chování, přičemž vše vedlo k rozhodnutím přijatým na konci řízení, které proběhlo bez vad.
- 72 Existence neoddělitelných vazeb mezi konstatováním obtěžování, sankcí a průběhem řízení byla ostatně uznána samotným předsedou Parlamentu. Předseda Parlamentu jednak v bodě 7 svého rozhodnutí o sankci uvedl, že „[z]ávěry a odůvodnění rozhodnutí o konstatování psychického obtěžování tvoří základ tohoto rozhodnutí o uložení sankce“. Dále v bodě 11 téhož rozhodnutí

uvedl, přičemž sám popsal vztah existující mezi různými prvky situace že „[v]zhledem k závažnosti chování [žalobkyně], jehož se trvale, opakovaně a systematicky dopouštěla a které svědčí o zjevném nerespektování hodnot a zásad stanovených v čl. 11 odst. 3 [jednacího] řádu“, „uložená sankce [...] [je] vhodná a přiměřená porušení, k němuž došlo“.

- 73 V projednávané věci je pochopitelné, že žalobkyně, která se chtěla bránit, využila možnosti poskytnuté jednacím řádem podat proti rozhodnutí předsedy o sankci vnitřní odvolání.
- 74 Tato okolnost však nemůže mít s ohledem na nutnost zajistit účinnost žaloby před unijním soudem za následek, že by žalobkyně byla zbavena soudního přezkumu, v jehož rámci budou přezkoumány všechny aspekty sporné situace s přihlédnutím k neoddělitelným vazbám, které je spojují.
- 75 Kromě toho, pokud by žalobkyně rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování napadla přímo před unijním soudem, předsednictvo Parlamentu by muselo zvolit mezi dvěma možnostmi, z nichž žádná by nebyla uspokojivá z hlediska administrativních a soudních důsledků. V případě první možnosti by předsednictvo mohlo rozhodnout o sankci, aniž by vyčkalo na rozhodnutí soudu, přičemž v takovém případě by žalobkyně mohla podat žalobu rovněž proti tomuto rozhodnutí, což by pravděpodobně vedlo soud k tomu, že obě žaloby spojí, a odloží tedy přezkum legality situace obtěžování. V případě druhé možnosti by si předsednictvo mohlo přát vyčkat na rozhodnutí soudu, přičemž v takovém případě by hrozilo, že nebude moci vykonat svou pravomoc přezkoumat sankci, jelikož jednak na základě článku 167 jednacího řádu platí, že v případě, že předsednictvo ve lhůtě čtyř týdnů po podání odvolání nerozhodne, považuje se zpochybněná sankce přijatá předsedou Parlamentu za neplatnou, a jednak z ustanovení jednacího řádu nevyplývá, že předsednictvo má možnost přerušit řízení, které u něj probíhá, do doby, než je soudní řízení ukončeno.
- 76 Za takových podmínek právo na účinný procesní prostředek a zásada řádného výkonu spravedlnosti společně vyžadují, aby byla soudu v projednávané věci předložena zároveň otázka týkající se legality rozhodnutí představujících jeden a tentýž spor, a sice v projednávané věci rozhodnutí konstatujícího existenci obtěžování a rozhodnutí, které na něm závisí a jímž byl vysloven závěr o sankci, kterou takové skutečnosti vyžadují.
- 77 Je tedy třeba mít za to, že vzhledem k tomu, že rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování je neoddělitelně spjato s rozhodnutím o sankci, lhůta k podání žaloby na neplatnost proti prvně uvedenému rozhodnutí začala běžet, stejně jako v případě druhého rozhodnutí, až od oznámení rozhodnutí předsednictva Parlamentu přijatého v návaznosti na vnitřní odvolání založené na článku 167 jednacího řádu (viz bod 52 výše).
- 78 V důsledku toho je třeba mít za to, že návrh na zrušení rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování nelze považovat za opožděný, a je tedy přípustný.

5. *K věci samé*

- 79 V rámci prvního žalobního důvodu žalobkyně tvrdí, že v průběhu řízení, které vedlo jednak ke kvalifikaci jejího chování jako obtěžování a jednak k uložení sankce, neměla přístup, přestože o to požádala, k písemnostem ve vyšetřovacím spisu, ke stížnostem podaným dvěma APA, ani k prohlášením, která tito APA učinili před poradním výborem.
- 80 Parlament tuto argumentaci zpochybňuje.

a) K přípustnosti žalobního důvodu

- 81 Písemnou otázkou se Tribunál dotázal účastníků řízení, zda se v projednávaném sporu použije pravidlo tzv. „shody“ mezi stížností a žalobou a jaký by byl dopad tohoto případného použití vzhledem k tomu, že uvedené pravidlo pod sankcí nepřípustnosti vyžaduje, aby žalobní důvod nebo vytýkaná skutečnost předložené u unijního soudu byly předloženy již v rámci postupu před zahájením soudního řízení nebo aby úzce souvisely s kritikou vznesenou v tomtéž rámci.
- 82 Parlament odpověděl, že pokud by se toto pravidlo mělo v projednávaném případě použít, musel by být žalobní důvod týkající se porušení práva na obhajobu prohlášen za nepřipustný, neboť jej žalobkyně neuplatnila v rámci svého vnitřního odvolání k předsednictvu Parlamentu.
- 83 Žalobkyně stanovisko zastávané Parlamentem zpochybňuje.
- 84 V tomto ohledu je třeba připomenout, že žaloba je založena na článku 263 SFEU, a nikoli na článku 270 SFEU.
- 85 Pravidlo shody přitom bylo stanoveno v rámci sporů zahájených na základě posledně uvedeného ustanovení a ohledně povinné předchozí stížnosti zavedené služebním řádem, aniž by bylo v této fázi Soudním dvorem nebo Tribunálem rozšířeno na žaloby, kterým vzhledem k tomu, že byly podány na základě článku 263 SFEU, předchází správní či administrativní fáze.
- 86 Pro případ potřeby je třeba připomenout, že v rámci článku 270 SFEU zohledňuje pravidlo shody zvláštní kontext upravený tímto ustanovením. Podle tohoto ustanovení má Soudní dvůr Evropské unie pravomoc rozhodovat všechny spory mezi Uníí a jejími zaměstnanci v mezích a za podmínek stanovených ve služebním řádu a pracovním řádu ostatních zaměstnanců, které výslovně podmiňují přípustnost žalob k Soudnímu dvoru Evropské unie jednak podáním předchozí stížnosti a jednak výslovným nebo implicitním zamítavým rozhodnutím orgánem oprávněným ke jmenování.
- 87 Kromě toho je třeba v tomto ohledu zdůraznit, že jednací řád ani žádný jiný předpis použitelný v projednávané věci nepodmiňuje přípustnost žaloby, kterou k unijnímu soudu podal člen Parlamentu, předložením předchozí stížnosti v rámci Parlamentu. Vzhledem k neexistenci takového předpisu je třeba s ohledem na právo na účinnou právní ochranu stanovené v článku 47 Listiny základních práv poskytnout žalobkyni možnost, aby před unijním soudem uplatnila jakýkoli důvod, i kdyžby tak neučinila před předsednictvem Parlamentu.
- 88 V projednávaném případě je použití pravidla shody odůvodněno tím méně, že se postup vnitřního odvolání stanovený v článku 167 jednacího řádu, jak je popsán Parlamentem, může vztahovat pouze na sankci. Za těchto podmínek nemůže hledání smírného urovnání vést ke zpochybnění konstatování obtěžování, které může být zpochybněno pouze před soudem, a nevztahuje se tedy na celý spor mezi dotyčným poslancem a Parlamentem.
- 89 V každém případě skutečnost, že žalobkyně dříve neformulovala argument vycházející z práva na obhajobu, neměla vliv na přezkum vnitřního odvolání, neboť předsednictvo Parlamentu – jak uvádí v bodech 4 a 5 svého rozhodnutí – v okamžiku přijetí stanoviska ověřilo, že použitý postup nebyl stížen žádnou zjevnou vadou, která by mohla ohrozit legalitu rozhodnutí o uložení sankce (v tomto smyslu a obdobně viz rozsudek ze dne 21. listopadu 2000, Carrasco Benítez v. Komise, T-214/99, EU:T:2000:272, body 37 a 38).

- 90 Je tedy třeba mít za to, že z důvodů uvedených výše pravidlo shody není použitelné na takový spor, jako je spor, který žalobkyně předložila k Tribunálu, a že v důsledku toho nemůže být první žalobní důvod prohlášen za nepřipustný z důvodu, že porušení zásady dodržování práva na obhajobu nebylo uplatněno před předsednictvem Parlamentu v rámci vnitřního odvolání založeného na článku 167 jednacího řádu.

b) K opodstatněnosti žalobního důvodu

- 91 Pokud jde o opodstatněnost žalobního důvodu, je nutno připomenout, že čl. 41 odst. 2 Listiny základních práv stanoví, že právo na řádnou správu zahrnuje především právo každého být vyslechnut před přijetím jemu určeného individuálního opatření, které by se jej mohlo nepříznivě dotknout, právo každého na přístup ke spisu, který se jej týká, při respektování oprávněných zájmů důvěrnosti a profesního a obchodního tajemství, jakož i povinnost správních orgánů odůvodňovat svá rozhodnutí.
- 92 Soudní dvůr v rozsudku ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 53), připomněl, že právo být vyslechnut stanovené v tomto ustanovení zaručuje každému možnost užitečným a účinným způsobem vyjádřit své stanovisko v průběhu správního řízení před přijetím každého rozhodnutí, které by se mohlo nepříznivě dotknout jeho zájmů.
- 93 Soudní dvůr, který použil čl. 41 odst. 2 Listiny základních práv, měl v případě, kdy obtěžovaná osoba podala žalobu na neplatnost proti rozhodnutí zamítajícím její stížnost, za to, že vyšetřovací výbor před tím, než předal své doporučení prezidentovi orgánu, a v každém případě uvedený prezident před přijetím rozhodnutí, které se nepříznivě dotýkalo navrhovatelky, byli povinni dodržovat její právo na to, aby byla vyslechnuta v postavení stěžovatelky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 56).
- 94 Soudní dvůr měl tedy za to, že navrhovatelka jakožto stěžovatelka k tomu, aby mohla užitečně předložit své připomínky, měla právo na to, aby jí bylo poskytnuto minimálně shrnutí vyjádření osoby, jež byla obviněna z obtěžování, a jednotlivých vyslechnutých svědků, a to v rozsahu, v němž vyšetřovací výbor použil tato vyjádření ve své zprávě pro vypracování doporučení pro prezidenta dotčeného orgánu, na nichž posledně uvedený založil sporné rozhodnutí, přičemž při sdělování tohoto shrnutí měly být případně dodrženy oprávněné zájmy důvěrnosti (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 57).
- 95 Tento postoj byl potvrzen v rozsudku ze dne 25. června 2020, HF v. Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490, body 57 až 62), v němž Soudní dvůr, který použil totéž ustanovení, v jiném řízení, které vedlo k zamítnutí stížnosti na obtěžování, rozhodl, že obtěžovaná osoba jakožto stěžovatelka měla právo obdržet alespoň shrnutí jak stanoviska poradního výboru, tak zápisů ze slyšení svědků v rozsahu, v němž orgán, který bylo pověřen rozhodnutím o existenci obtěžování, založil sporné rozhodnutí na těchto dokumentech.
- 96 Soudní dvůr v bodě 66 rozsudku ze dne 25. června 2020, HF v. Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490), upřesnil, že za účelem zajištění důvěrnosti svědectví a dosažení cílů, které tato důvěrnost zajišťuje, při současném zaručení, aby navrhovatelka byla před přijetím rozhodnutí nepříznivě zasahujícího do jejího právního postavení účinně vyslechnuta, lze použít určité techniky, jako je anonymizace, případně zpřístupnění podstaty svědectví ve formě shrnutí nebo skrytí některých částí obsahu svědectví.

- 97 Ve věcech, ve kterých byly vydány rozsudky ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB (C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 53), a ze dne 25. června 2020, HF v. Parlament (C-570/18 P, EU:C:2020:490), byla osobou domáhající se práva být účelně vyslechnuta, jak je uvedeno v bodech 93 a 95 výše, stěžovatelka, která měla za to, že byla obtěžována.
- 98 Taková situace se liší od situace v projednávané věci, kdy argument týkající se nedostatečného přístupu ke spisu neuvádí stěžovatelka, ale osoba obviněná z obtěžování, které byla z tohoto důvodu uložena sankce.
- 99 V tomto případě se obecná zásada dodržování práva na obhajobu, rovněž uplatněná žalobkyní v rámci jejího prvního žalobního důvodu, uplatní v celém svém rozsahu.
- 100 Podle judikatury platí, že tuto obecnou zásadu je třeba použít v každém řízení zahájeném vůči osobě, které může vést k aktu nepříznivě zasahujícímu do jejího právního postavení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. května 2012, Skareby v. Komise, F-42/10, EU:F:2012:64, bod 46 a citovaná judikatura). Tak je tomu zvláště tehdy, když řízení může vést k uložení sankce (rozsudek ze dne 14. září 2010, Akzo Nobel Chemicals a Akcros Chemicals v. Komise a další, C-550/07 P, EU:C:2010:512, bod 92). Tato základní zásada unijního práva musí být zajištěna, i když neexistuje žádná právní úprava týkající se dotčeného řízení (rozsudky ze dne 10. července 1986, Belgie v. Komise, 234/84, EU:C:1986:302, bod 27; ze dne 9. listopadu 2006, Komise v. De Bry, C-344/05 P, EU:C:2006:710, bod 37, a ze dne 27. října 2016, ECB v. Cerafogli, T-787/14 P, EU:T:2016:633, bod 72).
- 101 Podle ustálené judikatury patří právo na obhajobu, které zahrnuje právo být vyslechnut a právo na přístup ke spisu, mezi základní práva, která jsou nedílnou součástí unijního právního řádu a jsou zakotvena v Listině základních práv (viz rozsudek ze dne 10. září 2013, G. a R., C-383/13 PPU, EU:C:2013:533, bod 32 a citovaná judikatura).
- 102 Tato zásada se v projednávaném případě použije, jelikož řízení zahájené proti žalobkyni může vést a vedlo k uložení sankce členovi Parlamentu za obtěžování.
- 103 V řízení, jehož cílem je prokázat existenci obtěžování, obecná zásada dodržování práva na obhajobu znamená, že při dodržení případných požadavků důvěrnosti jsou osobě označené jako původce obtěžování před přijetím rozhodnutí nepříznivě zasahujícího do jejího právního postavení předány všechny písemnosti ve spise, a to v její neprospěch i ve prospěch, týkající se uvedeného obtěžování, a je v souvislosti s těmito písemnostmi vyslechnuta.
- 104 Seznámení dotčené osoby se všemi písemnostmi ve spise je ostatně výslovně stanoveno v čl. 3 odst. 1 přílohy IX služebního řádu pro osoby, na které se vztahuje tento služební řád a které jsou předmětem disciplinárního vyšetřování v návaznosti na vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF).
- 105 V projednávané věci ze spisu a z jednání vyplývá, že třebaže byla žalobkyně během řízení, které vedlo ke konstatování situace obtěžování a k uložení sankce, dopisem ze dne 23. února 2018 informována o obsahu stížností dvou APA, neměla přístup k prohlášením, která APA učinili dne 27. února 2018 před poradním výborem, ani k písemnostem ve spise, zvláště k elektronické poště a textovým zprávám, ačkoli tyto různé informace byly zohledněny pro učinění závěru o existenci obtěžování a potrestání žalobkyně.

- 106 Na jednání Parlament uvedl, že respektoval zásadu dodržování práva na obhajobu, ale nemůže mu být uložena povinnost, aby žalobkyni poskytl přístup k celému spisu. V každém případě nejprve uvádí, že žalobkyně v žádném okamžiku nepožádala o přístup ke spisu. Dále předání elektronické pošty a textových zpráv, z nichž vycházel poradní výbor a poté předseda Parlamentu při přijímání stanovisek a rozhodnutí, naráželo na obtíže související s důvěrností těchto dokumentů. Konečně předání elektronické pošty a textových zpráv nebylo podle něj nezbytné, protože vzhledem k tomu, že byly adresovány žalobkyni nebo od ní pocházely, jejich obsah znala.
- 107 Pokud jde o první argument, je nutno připomenout, že na rozdíl od toho, co tvrdí Parlament, nemůže být přístup ke spisu v rámci řízení o obtěžování podmíněn žádostí dotyčné osoby. Příslušnému orgánu, který vede řízení zahájené proti této osobě, totiž přísluší, aby dodržel všechny požadované záruky, zvláště záruky, které se týkají práva na obhajobu, aniž by čekal na to, až k tomu bude vyzván.
- 108 Pokud jde o druhý argument, je třeba konstatovat, že Parlament ve své argumentaci obecně poukázal na nutnost chránit stěžovatele, aby vysvětlil, že přístup k dotčeným dokumentům byl v daném řízení omezen, aniž označil informace, které by z důvodu jejich zvláštností vyžadovaly určitou formu důvěrnosti, nebo skutečnosti, které by takovou formu důvěrnosti odůvodňovaly.
- 109 V každém případě je třeba připomenout, že důvěrnost může být zajištěna použitím různých technik, jako je anonymizace, zpřístupnění podstaty písemností ve spise ve formě shrnutí nebo skrytí některých částí jejich obsahu (rozsudek ze dne 25. června 2020, HF v. Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 66).
- 110 Pokud jde o třetí argument, který je ostatně v rozporu s druhým argumentem, je třeba uvést, že k tomu, aby si obviněná osoba mohla zajistit obhajobu, musí mít možnost se přesně seznámit s písemnostmi ve spise, na kterých byla založena obvinění vznesená proti ní v rozhodnutích, která se jí týkají.
- 111 Parlament na jednání tvrdil, že mu přísluší, aby identifikoval skutečnosti, které je třeba sdělit osobě obviněné z obtěžování, přičemž tato osoba musí požádat o písemnosti, z nichž tyto skutečnosti vycházely, pokud to považuje za nezbytné.
- 112 Tento argument nelze přijmout. V rámci řízení o obtěžování přísluší příslušným orgánům, aby dotyčné osobě při dodržení případných požadavků na důvěrnost sdělily nejen skutečnosti, z nichž vycházejí tvrzení o obtěžování, ale i písemnosti podporující tato tvrzení, jako jsou například písemnosti, které by umožnily je vyvrátit, přičemž dotyčná osoba musí mít možnost sama určit, jak si připravit a odůvodnit svou obhajobu.
- 113 Argumenty, kterých se Parlament dovolává proti tomu, aby byla v projednávané věci uplatněna zásada dodržování práva na obhajobu, tudíž musí být odmítnuty.
- 114 V důsledku toho je třeba konstatovat, že v projednávané věci byla obecná zásada dodržování práva na obhajobu porušena.

c) K důsledkům porušení zásady dodržování práva na obhajobu

- 115 Podle judikatury platí, že porušení práva na obhajobu vede ke zrušení rozhodnutí přijatého na konci řízení pouze tehdy, když toto řízení mohlo bez této vady dospět k jinému výsledku (rozsudek ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 76).

- 116 Podle Soudního dvora je tento požadavek splněn, jestliže se žalobkyně, která neměla přístup k písemnostem, které jí měly být předány na základě dodržování práva na obhajobu, nemohla užitečně vyjádřit (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, body 77 a 78, a ze dne 25. června 2020, HF v. Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 73), a byla tak zbavena šance, byť jakkoliv omezené, lépe si zajistit obhajobu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 16. ledna 2019, Komise v. United Parcel Service, C-265/17 P, EU:C:2019:23, bod 56).
- 117 V takovém případě je totiž skutečností, že nebyly předány písemnosti ve spise, z nichž administrativa vycházela, dotčena nevyhnutelně – s ohledem na ochranu práva na obhajobu – řádnost aktů přijatých na konci řízení, které se může žalobkyně nepříznivě dotknout (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 4. dubna 2019, OZ v. EIB, C-558/17 P, EU:C:2019:289, bod 78, a ze dne 25. června 2020, HF v. Parlament, C-570/18 P, EU:C:2020:490, bod 73).
- 118 V projednávané věci ze spisu a z jednání vyplývá, že během řízení, které se jí týká, neměla žalobkyně přístup k prohlášením učiněným dvěma APA dne 27. února 2018 před poradním výborem, ani k celému spisu, zvláště k celému obsahu elektronické pošty nebo textových zpráv, na nichž byla obvinění založena, ačkoli tyto informace byly zohledněny při konstatování obtěžování a uložení sankce.
- 119 V tomto ohledu je třeba připomenout, že definice psychického obtěžování ve smyslu čl. 12a odst. 3 služebního řádu, která je shodná s definicí uvedenou v čl. 3 odst. 1 pravidel ze dne 14. dubna 2014, ve znění změn ze dne 6. července 2015, vyžaduje kontextuální hodnocení jednání a chování úředníků a zaměstnanců, jež není vždy jednoduché provést (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. července 2018, SQ v. EIB, T-377/17, EU:T:2018:478, bod 99, a ze dne 13. července 2018, Curto v. Parlament, T-275/17, EU:T:2018:479, bod 75).
- 120 Za těchto podmínek je třeba mít na základě judikatury připomenuté v bodech 115 až 117 výše za to, že vzhledem k tomu, že žalobkyně neměla přístup k celému obsahu spisu, byla v projednávané věci zbavena šance lépe si zajistit obhajobu a tímto pochybením byl nevyhnutelně dotčen obsah rozhodnutí přijatých ohledně existence obtěžování a sankce.
- 121 Je tedy třeba určit, v jaké míře byla porušením zásady dodržování práva na obhajobu dotčena legalita jednotlivých napadených rozhodnutí.

1) K rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování

- 122 Rozhodnutí předsedy o obtěžování je prvním rozhodnutím, které bylo přijato na konci řízení, které bylo stíženo výše konstatovaným porušením zásady dodržování práva na obhajobu.
- 123 Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí bylo přijato, aniž mohl mít předseda k dispozici informace a argumenty, které by mohla uplatnit žalobkyně, pokud by jí bylo v souladu s touto zásadou umožněno seznámit se s písemnostmi ve spise, z nichž zamýšlel vycházet, musí být zrušeno.

2) K rozhodnutí předsedy o sankci

- 124 Je zřejmé, že legalita rozhodnutí předsedy o sankci je rovněž dotčena porušením zásady dodržování práva na obhajobu konstatovaným výše. Zakládá se totiž na uváděných skutečnostech o obtěžování, jejichž konstatování je samo dotčeno porušením zásady dodržování práva na obhajobu.
- 125 V důsledku toho musí být rozhodnutí předsedy o sankci zrušeno z důvodu porušení zásady dodržování práva na obhajobu.

3) K rozhodnutí předsednictva Parlamentu

- 126 Parlament má za to, že rozhodnutí jeho předsednictva se týká pouze sankce, takže nemůže být dotčeno porušením zásady dodržování práva na obhajobu, které se týká pouze rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování.
- 127 Je třeba zdůraznit, že rozhodnutí předsednictva Parlamentu potvrzuje rozhodnutí předsedy o sankci a jeho základem jsou rovněž uváděné skutečnosti o obtěžování, jejichž konstatování je dotčeno porušením zásady dodržování práva na obhajobu. Protiprávnost, kterou je toto konstatování stíženo, má tedy nezbytně za následek protiprávnost rozhodnutí předsednictva Parlamentu.
- 128 Je zajisté pravda, že předsednictvo Parlamentu ve svém rozhodnutí omezilo poslání, které musí vykonávat v rámci stížnosti založené na článku 167 jednacího řádu, když v bodě 4 uvedlo, že má „pravomoc výlučně k přehodnocení sankce samotné“ a že přezkum týkající se „opodstatněnosti“ rozhodnutí o obtěžování nebo „skutečností“, na nichž je rozhodnutí o uložení sankce založeno, do jeho pravomocí nespadá.
- 129 To však nemění nic na tom, že v témže bodě 4 svého rozhodnutí předsednictvo Parlamentu připustilo, že ověřilo řádnost řízení, které vedlo k přijetí rozhodnutí o situaci obtěžování.
- 130 Předsednictvo Parlamentu tak uvedlo, že „k tomu, aby byl opravný prostředek účinný, [považovalo] za vhodné provést přezkum, který se omezí na ověření toho, zda bylo konstatování psychického obtěžování prokázáno za řádných podmínek, a že konkrétně použitý postup není stížen zjevnou vadou, která by mohla ohrozit legalitu rozhodnutí o uložení sankce“.
- 131 V tomtéž smyslu předsednictvo Parlamentu v bodě 5 svého rozhodnutí uvedlo, že řízení nebylo stíženo žádnou vadou zpochybňující platnost rozhodnutí o situaci obtěžování a rozhodnutí týkajícího se sankce. Uvedlo totiž, že „[n]a tomto základě mělo [p]ředsednictvo za to, že konstatování psychického obtěžování učiněné [předsedou] [...] bylo provedeno za řádných podmínek a provedené řízení nebylo stíženo zjevnou vadou, která by mohla ohrozit legalitu rozhodnutí o uložení sankce“.
- 132 Předsednictvo Parlamentu tedy založilo své rozhodnutí na posouzení, které bylo z důvodů uvedených v bodech 91 až 114 výše provedeno v rozporu se zásadou dodržování práva na obhajobu.
- 133 Toto rozhodnutí musí být tedy z důvodu porušení této zásady zrušeno.

4) Závěry týkající se návrhu na zrušení

- 134 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba mít za to, aniž je nutné zkoumat ostatní vytýkané skutečnosti obsažené v prvním žalobním důvodu, ostatní žalobní důvody vznesené žalobkyní, její návrhy na předložení důkazů a důkazních návrhů, ani její návrhy na organizační procesní opatření a provádění důkazů, že rozhodnutí předsedy o situaci obtěžování, rozhodnutí předsedy o sankci a rozhodnutí předsednictva Parlamentu musí být zrušena.

C. K návrhu na nahrazení uložené disciplinární sankce sankcí stanovenou v čl. 166 odst. 4 písm. a) jednacího řádu

- 135 V návrhových žádáních v žalobě se žalobkyně podpůrně domáhá, aby Tribunál „určil, že uložená disciplinární sankce je přehnaná a nepřiměřená“ a aby ji „nahradil sankcí stanovenou v čl. 166 odst. 4 písm. a) jednacího řádu“. Sankcí stanovenou v posledně uvedeném ustanovení je důtka.
- 136 Vzhledem k tomu, že návrh uvedený v bodě 135 výše má ve vztahu k návrhu na zrušení podpůrnou povahu a tomuto návrhu bylo vyhověno, není namístě o tomto návrhu rozhodnout.

D. K návrhu na nápravu

1. K návrhu na odškodnění

- 137 V žalobě se žalobkyně domáhá toho, aby bylo Parlamentu uloženo zaplatit částku 50 000 eur nebo vyšší či nižší částku, kterou Tribunál určí na základě ekvity, pokud jde o chování předsedy Parlamentu a členů jeho předsednictva. Sankce uložená žalobkyni pro ni měla zvlášť škodlivé účinky vzhledem k její nespravedlivé povaze a k tomu, že o ní sdělovací prostředky informovaly nejen v Parlamentu, ale také v členských státech.
- 138 V replice žalobkyně uvádí, že jí vznikly tři druhy újmy, a sice zaprvé majetková újma vyplývající ze ztráty příspěvku na pobyt na dobu dvanácti dnů a z toho, že se musela spokojit se službami jediné akreditované parlamentní asistentky, zadruhé nemajetková újma vyplývající ze zhoršení její image z důvodu mediálního významu uložené sankce a zatřetí újma vyplývající z jejího vyloučení z Hnutí pěti hvězd.
- 139 Parlament má za to, že tento návrh musí být odmítnut jako nepřípustný a podpůrně zamítnut jako neopodstatněný.
- 140 V tomto ohledu je třeba nejprve uvést, že náhrada majetkové újmy vyplývající ze ztráty příspěvku na pobyt na dobu dvanácti dnů je možným důsledkem zrušení rozhodnutí předsedy o sankci a rozhodnutí předsednictva Parlamentu. V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle čl. 266 prvního pododstavce SFEU je orgán, jehož akt byl prohlášen za neplatný, povinen přijmout opatření vyplývající ze zrušujícího rozsudku. V rámci rozdělení pravomocí mezi soudní orgán a správní orgán přísluší orgánu, jehož akt byl prohlášen za neplatný, aby určil opatření vyžadovaná ke splnění povinností vyplývajících ze zrušujícího rozsudku (viz rozsudek ze dne 5. září 2014, *Éditions Odile Jacob v. Komise*, T-471/11, EU:T:2014:739, bod 55 a citovaná judikatura).

- 141 Dále, pokud jde o skutečnost, že se žalobkyně musela spokojit se službami jediné akreditované parlamentní asistentky, je třeba konstatovat, že není ilegitimní, když orgán přijme opatření za účelem odloučení osob, které si stěžují na obtěžování, od osoby, která je z obtěžování obviněna.
- 142 Ve zbývajících částech návrhy žalobkyně směřují k náhradě nemajetkové újmy.
- 143 V tomto ohledu je třeba uvést, že podle judikatury může zrušení aktu stíženého vadou protiprávnosti představovat samo o sobě přiměřené zadostiučinění, které je v zásadě dostatečnou nápravou jakékoli nemajetkové újmy, kterou takový akt mohl způsobit (rozsudky ze dne 9. července 1987, Hochbaum a Rawes v. Komise, 44/85, 77/85, 294/85 a 295/85, EU:C:1987:348, bod 22, a ze dne 9. listopadu 2004, Montalto v. Rada, T-116/03, EU:T:2004:325, bod 127), pokud žalující strana neprokáže, že utrpěla nemajetkovou újmu oddělitelnou od protiprávnosti odůvodňující zrušení, která nemůže být plně napravena tímto zrušením (rozsudek ze dne 31. května 2018, Korwin-Mikke v. Parlament, T-352/17, EU:T:2018:319, bod 78).
- 144 V projednávané věci musí být zrušení napadených rozhodnutí považováno za dostatečné, a to tím spíše, že rozhodnutí Tribunálu o žalobním důvodu vycházejícím z porušení zásady dodržování práva na obhajobu nepředjímá existenci či neexistenci obtěžování.
- 145 Pro úplnost je třeba uvést, že žalobkyně v souladu s pravidly použitelnými na řízení před Tribunálem neuvedla skutečnosti, jejichž cílem by bylo prokázat odpovědnost Parlamentu, pokud jde o uváděnou nemajetkovou újmu.
- 146 Podle ustálené judikatury přitom ke splnění požadavků čl. 76 písm. d) jednacího řádu Tribunálu musí žaloba na náhradu újmy údajně způsobené unijním orgánem obsahovat údaje, které umožňují určit jednání, které žalobce orgánu vytýká, důvody, na základě kterých má za to, že mezi tímto jednáním a újmou, o které tvrdí, že ji utrpěl, existuje příčinná souvislost, jakož i charakter a rozsah této újmy (viz rozsudek ze dne 20. července 2017, ADR Center v. Komise, T-644/14, EU:T:2017:533, bod 66 a citovaná judikatura).
- 147 V projednávané věci žalobkyně v žalobě neuvedla, v čem spočívá „jednání předsedy [Parlamentu] a členů [jeho] předsednictva“, které způsobilo tuto nemajetkovou újmu, a příčinná souvislost mezi tímto jednáním a touto újmou. Nevysvětlila v ní ani to, co osobně utrpěla.
- 148 Navíc čl. 85 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu stanoví, že „důkazy a důkazní návrhy se předkládají v rámci první výměny spisů účastníků řízení“.
- 149 V projednávané věci žalobkyně nepředložila v příloze k žalobě důkazy o nemajetkové újmě, která jí vznikla, i když žalobě předchází. Různé publikace totiž pocházejí z října 2018 a rozhodnutí, na základě něhož byla vyloučena ze strany, pochází z 31. prosince 2018.
- 150 Je zajisté pravda, že podle čl. 85 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu „[h]lavní účastníci řízení mohou v replice a v duplice předložit nebo navrhnout na podporu své argumentace další důkazy za podmínky, že je toto prodlení odůvodněné“.
- 151 Je však nutno konstatovat, že žalobkyně neuvedla důvody, proč důkazy, které předložila, byly předloženy opožděně.
- 152 Za těchto podmínek je třeba návrh na náhradu škody zamítnout.

2. K ostatním návrhům na nápravu

- 153 V bodě 63 žaloby žalobkyně navrhuje, aby Tribunál „uložil Parlamentu, aby přijal nápravná opatření spočívající [...] ve sdělení vydaného rozhodnutí na plenárním zasedání Parlamentu [...] a v tom, že Parlament na vlastní náklady sdělí informaci nejvýznamnějším informačním orgánům [...], jakož i veškerých reklamních sdělení, která by mohla ve vztahu k žalobkyni obnovit spravedlivé hodnocení ze strany veřejného mínění“. Stejně tak v návrhových žádáních v žalobě žalobkyně navrhuje, aby Tribunál nařídil předsedovi zveřejnit na plenárním zasedání informaci o existenci nápravy.
- 154 Jak zdůrazňuje Parlament, unijní soud nemůže vydávat unijnímu orgánu nebo unijní instituci soudní příkazy, protože jinak by zasáhl do výsad správního orgánu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2019, HJ v. EMA, T-881/16, nezveřejněný, EU:T:2019:5, bod 26 a citovaná judikatura).
- 155 Podle judikatury tato zásada nevede pouze k zamítnutí návrhových žádání formulovaných v rámci žaloby na neplatnost, která směřují k tomu, aby bylo žalovanému orgánu nebo instituci nařízeno přijmout opatření vyplývající ze zrušujícího rozsudku, a to z důvodu nedostatku pravomoci Tribunálu, ale použije se v zásadě rovněž na žalobu, v rámci níž se žalobce domáhá, aby bylo orgánu uloženo přijmout určitá opatření za účelem nápravy uváděné škody (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 15. ledna 2019, HJ v. EMA, T-881/16, nezveřejněný, EU:T:2019:5, bod 26 a citovaná judikatura).
- 156 Návrhy na nápravu spočívající „ve sdělení vydaného rozhodnutí na plenárním zasedání Parlamentu [...] a v tom, že Parlament na vlastní náklady sdělí informaci nejvýznamnějším informačním orgánům [...], jakož i veškerých reklamních sdělení, která by mohla ve vztahu k žalobkyni obnovit spravedlivé hodnocení ze strany veřejného mínění“, je tedy třeba zamítnout.

IV. K nákladům řízení

- 157 Podle čl. 134 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval.
- 158 Podle čl. 134 odst. 2 jednacího řádu Tribunálu platí, že je-li neúspěšných účastníků řízení více, rozhodne Tribunál o rozdělení nákladů řízení.
- 159 Na základě čl. 135 odst. 1 jednacího řádu Tribunálu v souladu s požadavky ekvity může Tribunál rozhodnout, že účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, ponese vlastní náklady řízení a nahradí pouze část nákladů řízení vynaložených druhým účastníkem řízení, nebo se mu náhrada nákladů řízení neuloží.
- 160 V projednávané věci je třeba v souladu s požadavky ekvity rozhodnout, že i když byl návrh žalobkyně na nápravu zamítnut, Parlament ponese veškeré vlastní náklady řízení a ukládá se mu náhrada nákladů řízení vynaložených žalobkyní, jelikož neměl v podstatné části ve věci úspěch.

Z těchto důvodů

TRIBUNÁL (čtvrtý rozšířený senát)

rozhodl takto:

- 1) Rozhodnutí předsedy Evropského parlamentu ze dne 2. října 2018, ve kterém bylo jako psychické obtěžování kvalifikováno chování paní Giulie Moi ve vztahu k jejím dvěma akreditovaným parlamentním asistentům, rozhodnutí předsedy Parlamentu ze dne 2. října 2018, ve kterém byla G. Moi uložena jako sankce za její chování vůči jejím dvěma parlamentním asistentům, kvalifikované jako psychické obtěžování, ztráta jejího nároku na příspěvek na pobyt na dobu dvanácti dnů a rozhodnutí předsednictva Parlamentu ze dne 12. listopadu 2018 týkající se stížnosti podané G. Moi dne 16. října 2018 v souladu s článkem 167 jednacího řádu Parlamentu, se zrušují.**
- 2) Ve zbývajících částech žaloba zamítá.**
- 3) Parlamentu se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Gervasoni

Madise

Nihoul

Frendo

Martín y Pérez de Nanclares

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 3. února 2021.

Podpisy

ⁱ – V souladu s právní úpravou v oblasti ochrany osobních údajů v rámci soudních funkcí Tribunálu byl ve veřejném znění rozsudku určitý údaj skryt rozhodnutím vedoucího soudní kanceláře a byl nahrazen poznámkou [osobní údaj].